

محمود اکبری کیا

کارشناس مسائل سیاسی

مذاکرات وین متوقف شد. خبری که از سوی جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در شرایطی اعلام شد که برخی از طرفین مذاکرات از احتمال انجام توافق نهایی در روزهای آتی خبر داده بودند. او «عوامل خارجی» را علت توقف مذاکرات دانسته و این را هم اضافه کرده که متن توافق نهایی آماده و روی میز است. آنچه که بورل از آن به عنوان «عوامل خارجی» اشاره کرده است قطعا موضوع حمله نظامی روسیه به اوکراین است که بر روی مذاکرات سایه انداخته و معادلات آن را به هم ریخته است. اما رویکرد ایران و تیم مذاکره کننده ایران در مذاکرات وین در قبال توقف مذاکرات مورد انتقاد واقع شد. نکته‌ای که در این دوره از مذاکرات که در دولت رئیسی به چشم می خورد نبود یک راهبرد و استراتژی مشخص در خصوص شیوه اطلاع‌رسانی درباره مذاکرات وین است. عدم شفافیت تیم مذاکره کننده و آن می گذرد سبب برداشتهای متفاوتی از سوی طرف‌های دیگر مذاکرات و فعالان رسانهای و سیاسی در داخل کشور شده است. مشخص نیست در مذاکرات چه می گذرد؟ ایران چه چیزی را خواسته است؟ اختلافات بر سر چیست؟ خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات چیست؟ چه کسی مذاکرات را مطلق خود کرده و اراده‌ای برای انجام آن ندارد؟ جنگ اوکراین چه تاثیری بر مذاکرات داشته و روسیه چه نقشی در توقف مذاکرات دارد؟ اینها تنها بخشی از سولاتی است که از تیم مذاکره کننده وجود دارد و کسی پاسخگوی آن نیست. اطلاع‌رسانی و تبیین صحیح و به موقع از وضعیت مذاکرات می تواند از بروز هر گونه تحریف جلوگیری کند، اما متأسفانه کمتر به این موضوع توجه شده است و تعداد مقاماتی که در خصوص مذاکرات اظهار نظر می کنند زیاد است و همین موضوع سبب برداشتهای متفاوت شده است. البته ضعف اطلاع‌رسانی در دولت سیزدهم تنها تیم مذاکره کننده ایران در وین نیست و این موضوع در دولت و وزار تخانه هم وجود دارد که نشانگر عدم توجه به این حوزه و نبود یک برنامه مشخص است. در دولت قبل اصحاب رسانه اجازه داشتند روزهای چهارشنبه در حیاط ساختمان پاستور رئیس‌جمهور مصاحبه و گفت‌وگو داشته باشند که بعد از آغاز به کار دولت سیزدهم چنین امکانی دیگر وجود ندارد. جلسات چهارشنبه اصحاب رسانه با وزرا، یکی از محدود جلساتی بود که برای خبرنگاران امکان دسترسی به وزرا برای طرح دغدغه‌ها و پرسش‌های مردم را فراهم می کرد که تاکنون در دولت سیزدهم بر گزار نشده و مشخص نیست تنها ارتباط خبرنگاران و رسانه‌ها با دولت تنها همان جلسات سخنگویی دولت است یا این امکان مجددا فراهم خواهد شد.

گزارش

توقف مذاکرات با مذاکره مستقیم حل می شود؛ نه امتیاز به مسکو

ادامه از صفحه ۱۲

وانگ کوان مذاکره کننده ارشد چین در مذاکرات وین با اشاره به وقفه به وجود آمده در مذاکرات گفت که ما از این تنفس و وقفه متأسفیم؛ مذاکرات را نمی‌توان در خلأسیاسی انجام داد. ما همیشه بر این عقیده‌ایم که نگرانی‌های همه طرف‌ها باید بررسی شود. امیدواریم ادامه گفت‌وگو و مذاکره‌ها ادامه پیدا کند. من فکر می کنم تا چند روز دیگر باز خواهیم گشت. استغنی‌الفاق مذاکره کننده ارشد انگلیس در مذاکرات رفغ تحریم‌ها در وین نیز ساعاتی پس از اعلام وقفه در مذاکرات در صفحه توئیتری خود نوشت: به شدت از وقفه در مذاکرات وین متأسفم. توافق جامع و متصفانه روی میز قرار دارد. ایران و آمریکا برای حل مسائل نهایی سخت تلاش کرده‌اند. تروئیکای اروپایی آماده‌اند این گفت‌وگوها را همین حالا به سرانجام برسانند. مسائل بیرونی باید ظرف چند روز آینده حل شوند و گرنه ممکن است توافق دچار فروپاشی شود. فیلیپ اوردا، مذاکره کننده ارشد فرانسه در مذاکرات وین نیز در توئیتی نوشت: «تروئیکای اروپایی از اینکه انریکه مورا مجبور شد گفت‌وگوها در خصوص بازگشت به برجام را به دلیل عوامل خارجی متوقف کند، ناامید شده است. توافق خوب روی میز است. ضرورت حیاتی برای به نتیجه رساندن مذاکرات وجود دارد و در صورت عدم موفقیت، توافق از هم پاشیده خواهد شد.» از طرف دیگر نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی واقع در وین در توئییتی نوشت که هماهنگ کننده اتحادیه اروپا در مذاکرات هسته‌ای به رغم توقف موقتی مذاکرات به همکاری با تمامی هیات‌ها جهت حل‌وفصل مشکلات باقی‌مانده ادامه خواهد داد. میخائیل اولیانوف، نوشت: «با آقای انریکه مورا، هماهنگ کننده مذاکرات وین که تصمیم گرفت در گفت‌وگوها وقفه بیندازد، دیدار داشتم. با این حال وی گفت که حتی در حین این وقفه به همکاری با تمامی هیات‌ها جهت حل‌وفصل هرچه سریع‌تر مشکلات درجسته ادامه خواهد داد.

به توافق احتمالی نزدیکیم

سخنگوی وزارت امورخارجه آمریکا درباره توقف مذاکرات وین و تاثیر در خواست جدید روسیه بر روند این مذاکرات گفت که راب مالی رئیس هیات مذاکره کننده واشنگتن و تیم او برای مشورت به واشنگتن بازگشته‌اند. ند پرایس افزود: آنها به پایتخت بازگشته‌اند چون پیش از این ز گفت‌هایم که این، مذاکرات پیچیده‌ای است. ما هنوز در حال کار بر روی تعداد کمی، تعداد بسیار کمی از موضوعات باقی‌مانده هستیم که بدون شک مسائل دشواری هستند. وی با اشاره به اینکه مذاکرات میان ایران و آمریکا به صورت غیرمستقیم بر گزار می‌شود، افزود: پس از بازده ماه مذاکره به تدریج توانستیم به این موضوعات اندک برسیم که سخت‌ترین مسائل هستند. این‌ها موضوعات پیچیده و چالش بر انگیزی هستند. با این حال، ما هنوز بر این باوریم که به حصول توافق احتمالی نزدیک هستیم. سخنگوی دستگاه دیپلماسی آمریکا بیان کرد: اکنون زمان آن است که تمام طرف‌ها از خود جدیت نشان دهند. ما برای بازگشت به اجرای کامل برجام می‌توانیم و باید به یک فهم مشترک برسیم اما زمان کمی برای انجام آن وجود دارد. وی درباره درخواست جدید روسیه اظهار کرد: همان‌طور که پیش از این گفت‌هایم تحریم‌های جدید روسیه به‌طور قطع هیچ ارتباطی با برجام ندارد. در واقع نباید هیچ ارتباطی با اجرای احتمالی برجام داشته باشد.

امان... قرایی مقدم در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

بحران معیشت، جوانان را به سمت انتقام می‌برد

برجام می تواند چالش‌های اجتماعی را کاهش دهد

۶۰ میلیون نفر نیاز به کمک معیشتی دارند

کلید حل آسیب‌های اجتماعی بهبود وضعیت معیشتی مردم است

دولت به دنبال افزایش اعتماد اجتماعی باشد

رضایت اجتماعی تنها با حل مشکلات اقتصادی به وجود می آید

میلیون‌ها ایرانی در غم تأمین معاش هستند

دوران برج عاج نشینی به پایان رسیده است

افزایش شکاف طبقاتی بحران‌های جدید به همراه دارد

نمی توان جامعه را یک‌بعدی اداره کرد

آرمان ملی – احسان انصاری: مسائل و چالش‌های اجتماعی روزه‌به‌روز شکل جدی‌تری به خود می‌گیرد. این در حالی است که مسائل مر تبط با سیاست خارجی و اقتصاد کشور به اندازه‌ای دولت را مشغول خود کرده که دولت فرصت کمتری برای رسیدگی به چالش‌های اجتماعی داشته است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی مهم‌ترین چالش‌های اجتماعی امروز جامعه ایران و رویکردی که دولت در این زمینه در پیش گرفته با دکتر امان ا... قرایی مقدم گفت‌وگو کرده است. دکتر قرایی مقدم در این زمینه معتقد است: «عمل‌گرایی می‌تواند به دولت کمک کند که از چالش‌های موجود در جامعه عبور کند. اگر دولت به دنبال رضایت اجتماعی است باید تلاش کند مشکلات معیشتی را حل کند. امروز به شکل ملموس و قابل مشاهده‌ای چالش‌های اجتماعی به مسائل اقتصادی گره خورده و روی آن تأثیر گذاشته است. البته مسائل دیگر مانند آزادی بیان و آزادی‌اندیشه نیز در به وجود آمدن رضایت اجتماعی تأثیر گذار است. با این وجود در شرایط کنونی کلید حل مشکلات اجتماعی حل مسائل اقتصادی و معیشتی جامعه است.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مسائل و آسیب‌های اجتماعی به چه میزان در دستور

کار دولت سیزدهم قرار داشته است؟ آیا دولت برای حل

چالش‌های اجتماعی طرح و برنامه ارائه کرده است؟

اتفاق مثبتی که در دولت آقای رئیسی رخ داده این است که دولت برج عاج نشینی را کنار گذاشته و در صحنه حضور میدانی پیدا می‌کند. در چنین شرایطی دولت می‌تواند از نزدیک با واقعیت‌ها و مشکلات اجتماعی آشنا شود و برای آنها راه‌حل پیدا کند. بسیاری از کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و خدمات تولیدی فعالیت‌های خود را افزایش داده‌اند و انگیزه بهتری نسبت به گذشته پیدا کرده‌اند. نتیجه این وضعیت کاهش بیکاری خواهد بود. بیکاری منشأ اغلب آسیب‌ها و مشکلات اجتماعی است و اگر بیکاری کاهش پیدا کند می‌توان نسبت به کاهش چالش‌های اجتماعی در آینده خوشبین بود. مدیریت در صحنه و حضور میدانی مدیران دولت و بازدید آنها از مشکلات در کمتر دولتی مانند دولت آقای رئیسی بوده است. در دولت آقای احمدی‌نژاد نیز این اتفاق رخ می‌داد اما به دلیل اینکه برنامه‌ریزی صحیحی در این زمینه وجود نداشت این بازدیدهای میدانی به نتیجه مطلوب نرسید. نکته مهم دیگر اینکه در شرایط کنونی قوای سه‌گانه از نظر فکری و سیاسی با هم هماهنگ هستند که این نکته می‌تواند به تحقق وعده‌های دولت به مردم تأثیر گذار باشد. در اغلب دولت‌های گذشته قوای سه‌گانه در اختیار جریان‌های مختلف سیاسی قرار داشت و به همین دلیل قوای سه‌گانه برای برخی تصمیم‌گیری‌ها به مشکل برمی‌خوردند. امروز اما قوای سه‌گانه در اختیار یک جریان قرار دارد و دولت می‌تواند به پشتوانه حمایت‌های قوای دیگر سیاست‌ها و برنامه‌های خود را عملیاتی کند.

اختیار جریان‌های مختلف سیاسی قرار داشت و به همین دلیل قوای سه‌گانه برای برخی تصمیم‌گیری‌ها به مشکل برمی‌خوردند. امروز اما قوای سه‌گانه در اختیار یک جریان قرار دارد و دولت می‌تواند به پشتوانه حمایت‌های قوای دیگر سیاست‌ها و برنامه‌های خود را عملیاتی کند.

آیا با صرف حضور میدانی و بازدید مدیران دولت از مشکلات اجتماعی می‌توان نسبت به حل چالش‌های اجتماعی امیدوار بود؟

با حضور میدانی و مداوم راست جمهوری در میان مردم چه در دوره‌ای که ردای قاضی‌القضات را بر تن داشتند و موجب تغییرات و دگرگونی‌های عمیقی در درون دستگاه قوه قضائیه به عمل در آوردند بسیاری از خلاف کاران را محاکمه کردند و روح قانون و قانون مداری را در همه وزارتخانه‌ها و نظام‌بورورکراسی کشور به‌وجود آوردند و چه اکنون که ریاست جمهوری کشور را بر عهده دارند و مسئولیت اجرای همه نهاد‌های اصلی و فرعی جامعه را بر دوش دارند برج عاج نشینی و از دور دستی بر آتش دراز کردن وی خبری مسئولان نظام از حال و روز کار مردم به پایان رسیده است. این اتفاق مهمی است که در این دولت رخ داده است. هر چند این بازدیدها باید با برنامه‌ریزی و آینده‌نگری نیز همراه باشد. واقعیت این است که پس از انقلاب مردم منتظر بودند کسانی که ادعا می‌کنند از مردم برآمده‌اند، در کنار آنها پا در میدان عمل بگذارند و درد و رنج آنها را لمس کنند اما میسر نشد و بانگ مرغی بر نخاست و برج عاج نشینی ادامه یافت و مسئولان ولی‌نعمت‌های خود را فراموش کردند و به کنار نهادند و راه خودشان را رفتند. به‌همین جهت فاصله و شکاف عمیق و خطرناکی بین مردم و هیات حاکمه به وجود آمد و موجب اعتراض‌های اجتماعی کوچک و بزرگ در سراسر کشور گردید. من امیدوارم حضور میدانی مدیران دولت و بازدید از واقعیت‌های اجتماعی بتواند به حل مشکلات کمک کند.

مهم‌ترین چالشی که دولت در زمینه اجتماعی با آن مواجه است و باید حل آن را در اولویت نخست خود قرار بدهد چیست؟

واقعیت این است که مهم‌ترین چالشی که امروز دولت با آن مواجه است چالش مشکلات معیشتی و اقتصادی است که روزه‌به‌روز نیز در زندگی مردم افزایش پیدا می‌کند. چالش‌های اقتصادی روی آسیب‌های اجتماعی نیز تأثیر گذار است. در صورتی که برای آن راه‌حل ارائه نشود می‌تواند به افزایش آسیب‌های اجتماعی منجر شود. در شرایط کنونی حدود شصت میلیون از افراد جامعه به کمک‌های معیشتی نیاز دارند و حدود سی میلیون زیر خط فقر مطلق به سر می‌برند و حدود چهار میلیون جوان بیکار

هستند. اگر به سفرهای استانی رئیس‌جمهور توجه کنیم در هر استان و شهری که رئیس‌جمهور مورد بازدید قرار می‌دهند خواسته اصلی مردم رفغ بیکاری جوانان و مشکلات معیشتی است. ما باید بدیریم که اکثریت عظیمی از اقشار محروم در فکر مشکلات اقتصادی خود و خانواده هستند. انواع آسیب‌های اجتماعی از مصرف‌الکل تا اعتیاد و زردی و خودکشی و کارتن‌خوابی، اتوبوس‌خوابی و پشت‌بام‌خوابی و پیاده‌روخوابی و از همه مهم‌تر و اساسی‌تر بیکاری حدود چهار میلیون جوان به عنوان ام‌الفساد، افزایش روزافزون طلاق و کاهش میزان ازدواج جوانان بر اثر فقر و بیکاری باعث شده که برخی به فکر انتقام از جامعه باشند. چنانکه در تلویزیون دیدیم جوانی ماشین شاسی‌بلند را به آتش می‌کشد به این بهانه که چرا او باید داشته باشد و من نداشته باشم که بسیار پدیده خطرناکی از لحاظ جامعه‌شناسی و نشان دهنده حس انتقام‌گیری جوانان از جامعه، مسئولان و دولتمردان، ثروتمندان، قاضی و متقاضی وزیر و وکیل است. از سوی دیگر میلیون‌ها کارمند در نهادهای مختلف از دستگاه‌قوه‌قضائیه گرفته تا معلمین و کارمندان در سازمان مختلف دولتی و خصوصی و سازمان اجتماعی و کارگران با حقوق ناچیز و زیر خط فقر در غم تأمین معاش هستند و هر روزه شاهد اعتراض آنها در گوشه و کنار شهرهای کوچک و بزرگ هستیم. با این وجود و در حالی که بیش از سه میلیون از جوانان تحصیلکرده دانشگاهی بیکارند و هزاران دختر و پسر به دلیل فقر و بیچارگی نمی‌توانند ازدواج کنند و هزاران نفر روزی خود را از میان میدان‌ها زباله و ظروف آشغال کنار خیابان‌ها جمع می‌کنند و بسیاری از کارگاه‌ها و کارخانه‌ها خوابیده بیکاری به عنوان ام‌الفساد بیداد می‌کنند و دولتمردان و مجلسیان، چند صد میلیارد تومان از جیب همین اقشار محروم را به متولیان فرهنگی، مذهبی، که کارکرد چندان مفیدی نداشته‌اند، اختصاص داده و تعجب‌آور است که آن را عین عدالت می‌دانند.

در ماه‌های اخیر انرژی و وقت دولت بیشتر بر حل مشکلات اقتصادی و سیاست خارجی شده است. آیا دولت از مسائل اجتماعی غفلت نکرده است؟ همه این مسائل باهم مرتبط هستند. امروز برجام با اقتصاد با آسیب‌های اجتماعی در ارتباط است. به همین دلیل نیز اگر برجام به نتیجه برسد و تحریم‌های ایران برداشته شود شرایط اقتصادی تغییر خواهد کرد. هنگامی که شرایط اقتصادی تغییر کند به تدریج آن آسیب‌های اجتماعی نیز کاهش پیدا خواهد کرد. مشکلات معیشتی و بیکاری مهم‌ترین مشکلات امروز جامعه ایران هستند که روی مسائل اجتماعی نیز تأثیر گذاشته‌اند.

این در حالی است که اگر تحریم‌ها برداشته شود رونق اقتصادی در کشور شکل بگیرد امیدواری‌ها نسبت به حل مشکلات اقتصادی و به تبع آن اجتماعی بیشتر خواهد شد. چالش دیگری که در شرایط کنونی وجود دارد افزایش شکاف طبقاتی است که روزه‌به‌روز نیز شدت بیشتری پیدا می‌کند. اگر این وضعیت ادامه پیدا کند جامعه در آینده با چالش‌های بیشتری مواجه خواهد بود. دولت سیزدهم نیز نشان داده که یک دولت عملکرد است و حرف نمی‌زند. این یک ویژگی ممتاز برای دولت است. عمل‌گرایی می‌تواند به دولت کمک کند که از چالش‌های موجود در جامعه عبور کند. اگر دولت به دنبال رضایت اجتماعی است باید تلاش کند مشکلات معیشتی را حل کند. امروز به شکل ملموس و قابل مشاهده‌ای چالش‌های اجتماعی به مسائل اقتصادی گره خورده و روی آن تأثیر گذاشته است. البته مسائل دیگر مانند آزادی بیان و آزادی‌اندیشه نیز به وجود آمدن رضایت اجتماعی تأثیر گذار است. با این وجود در شرایط کنونی کلید حل مشکلات اجتماعی حل مسائل اقتصادی و معیشتی جامعه است. همین که دولت تلاش می‌کند به صورت

عملی مشکلات را حل کند و در صحنه حضور پیدا می‌کند به‌نوعی انگیزه برای اقشار مختلف اجتماعی و به‌خصوص قشر ضعیف جامعه است. دولت باید تلاش کند در مسیر افزایش رضایت اجتماعی در جامعه حرکت کند.

آیا مدیران اجتماعی دولت متناسب با چالش‌های موجود جامعه انتخاب شده‌اند؟ آیا برنامه‌های این مدیران برای حل بحران‌های اجتماعی کنونی جامعه همخوانی دارد؟

هنوز به صورت دقیق نمی‌توان در این زمینه صحبت کرد. به‌رحال هنوز برنامه‌های وزرا در زمینه اجتماعی به‌صورت کامل اجرایی نشده است. نکته دیگر اینکه مشکلات اجتماعی به‌مرور زمان در جامعه شکل می‌گیرد و به همین دلیل نیز راه‌حل‌های بلندمدت دارد. باید زمان بیشتری بگذرد تا عملکرد واقعی مدیران انتخابی را بتوان ارزیابی کرد. در شرایط کنونی کمتر از یک سال است که مدیران جدید سکان مدیریت کشور را به برعهده گرفته‌اند. به همین دلیل باید به دولت فرصت بیشتری داد. نکته دیگر اینکه در جامعه‌امروزی مردم هوشیارتر و آگاه‌تر شده و به‌خوبی می‌بینند که برخی از موقعیت و جایگاه خود استفاده کرده و اختلاس و... انجام می‌دهند. البته اینکه قوه قضائیه عده‌ای از آنها را بازداشت و به جرم آنها رسدگی می‌کند، خوب است. ولی دانه‌درشت‌ها و افرادی که همچنان به اعمال خلاف خود ادامه می‌دهند، کجا هستند؟ شایسته‌سالاری، قانون‌مندی، احترام به اندیشه و افکار جامعه و مشارکت و اطلاع‌رسانی به مردم به‌خصوص جوان‌ها در تصمیم‌هایی که برای خود آنها گرفته می‌شود، می‌تواند از بروز چنین اتفاق‌هایی جلوگیری کند. ولی آنهایی که رانت‌های بزرگی دارند، سرمایه‌داران، ملاکان، تاجران و صاحبان قدرت این اجازه را به مردم طبقه پایین نمی‌دهند. جامعه را یک‌بعدی نمی‌توان اداره کرد. همان‌طور که ژرژ گوروچ استاد بزرگ جامعه‌شناسی فرانسه گفت جامعه منظومه‌ای متعدد از ابعاد و اجزا و سطوح و جنبه‌های گوناگون است که هر یک به‌صورت مجزا به یک رکن جلوه می‌کند. یعنی در اداره جامعه نباید یک‌بعدی نگاه کرد و باید همه ابعاد و اجزاء مختلف آن را در نظر گرفت.

دولت سیزدهم به چه میزان در ارتقای اعتماد اجتماعی عملکرد موفقی داشته است؟

اعتماد همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های اجتماعی مطرح بوده است. عنصری که رابطه مستقیم با مشارکت اجتماعی دارد. در صورت بالا رفتن سطوح اعتماد از خانواده و نظام خویشاوندی به مقیاس‌های بالاتری چون اعتماد به دولتمردان و مسئولان، میزان مشارکت مردم هم در بازتولید و ارتقای اعتماد اجتماعی بیشتر خواهد شد و مردم این امر را در قالب بالاتر رفتن صداقت، وفاداری، حسن نیت و وظیفه‌شناسی در جامعه نشان خواهند داد. اعتماد عمومی مبنای نظم اجتماعی است به این معنی که مردم قوانین وضع شده از سوی مسئولان را پذیرفته و آن را رعایت می‌کنند و مسئولان برای پاسخ به مطالبات مردمی کوشا ترند. در مقابل، اگر این نظم و اعتماد وجود نداشته باشد، عملاً هنجار و قوانین، جایگاهی بین مردم نخواهد داشت و به مسئولان اعتماد ندارند در نتیجه شاهد بی‌نظمی اجتماعی خواهیم بود. به همین دلیل است جوامع مختلف در تلاش برای جلب اعتماد عمومی و این مهم یک اهتمام ویژه و شفاف می‌طلبد چراکه همان‌طور که مردم تابع قوانینند، مسئولان باید تابع قوانین باشند و برای مطالبات مردمی و مسئولیتی که بر عهده دارند دغدغه‌اند و شفاف باشند. مردم از مسئولان توقع شفافیت دارند تا بتوانند به آنها اعتماد کنند. سطح سواد، آگاهی، توقعات مردم افزایش پیدا کرده است. وقتی مادر کشور خود دچار این خلأ هستیم، بیگانه هم از فرصت سوءاستفاده کرده و جنجال‌آفرینی می‌کند. برای ترمیم اعتماد عمومی باید مسئولان با مردم شفاف باشند وقتی یک کار گزر خبر حقوق نجومی را می‌شنود نمی‌توان از او انتظار داشت به مسئولان اعتماد کند. برای ترمیم اعتماد عمومی مردم میزان مشارکت در مردم و همدلی در جامعه را بالا برد. وقتی مسئولان به این مساله واقفانند، راهکارهای موجود را بررسی و اجرایی می‌کنند. دیگر زمانی است که باید مسئولان به دنبال راهکار باشند مردم همیشه قدم اول را برداشته‌اند.

سخن روز

ایران باید کلیم برجام

را از آتش اوکراین بیرون بکشد

ادامه از صفحه یک /

چیزی حدود سه برابر تحریم‌هایی است که در طول این دوران ایران تحمل کرده. روس‌ها هم می‌دانند که عمل‌ا طرف‌های غربی با این خواسته فراگیر آنها موافقت نمی‌کنند. در حالی که عملاً امکان موافقت با خواسته حداقلی اولیانوف وجود داشت ولی امکان موافقت با خواسته حداکثری لاوروف وجود ندارد ولی روس‌ها از این نظر این موضوع را مطرح کردند که یک کانون تنش را کماکان حفظ کنند و ایران نتواند به جایگزین انرژی آنها تبدیل شود. دیدیم که پوتین آشکارا اعلام کرد آمریکایی‌ها حاضر هستند برای جبران نفت روسیه با ایران و ونزوئلا مذاکره کنند. یعنی به‌عبارتی جالب این‌است که برای روس‌ها قابل تعجب است یک زمانی ایران از تحریم آمریکا خارج شود چون روس‌ها خودشان در این تحریم نقش داشتند و بیش‌ترین سوءاستفاده را از تحریم ایران بردند و الان هم این موضوع را مطرح کردند که عملاً آمریکایی‌ها نتوانند نفت و انرژی ایران را به عنوان بخشی از جایگزین‌های انرژی روسیه در بازار امروز دنیا به کار بگیرند. لذا بیشتر هدف روس‌ها حفظ نوعی دست برتر در بازار انرژی و حفظ یک پرونده باز به عنوان دغدغه برای کشورهای اروپایی و حتی در بلندمدت استفاده از یک کانون به‌اصطلاح مشترک ضد آمریکا می و پیوستن ایران به این کانون هست. متأسفانه علت اصلی ابغای نقش روس‌ها، ایران است. تمام طرف‌های برجام را ایران ساخته، برجام دو طرف دارد؛ ایران و آمریکا و بقیه طرف‌ها را ایران ساخته و همه طرف‌ها هم برای خودشان منافع برجامی تعیین کردند و متأسفانه بدتر بین منافع برجامی را روس‌ها برای خودشان تعیین کردند. اگر ایران کلیم برجام را از آتش اوکراین دور نکند، روسیه کشوری است که حتی ممکن است یک روز از مکتانسیم ماسه هم در برجام استفاده کند. ظاهر قضیه این است که مکتانسیم ماسه را علیه طرف‌های دیگر به عنوان ناقضان برجام به کار بگیرد ولی نتیجه‌اش به اصطلاح بازگشت تحریم‌ها علیه ایران است اگر ایران زودتر سازوکار جدیدی را در پیش نگیرد حتماً روس‌ها قادر هستند به گونه‌ای پرونده ایران را مکتانسیم ماسه بار دیگر به شورای امنیت بازگردانند. متأسفانه طبق موارد ۱۱ تا ۱۳ قطعنامه ۱۳۲۲ که قطعنامه پشتیبان برجام هست، هر کدام از طرف‌ها که نسبت به تخلف یکی دیگر از طرف‌ها اعتراض کنند، اولین کاری که صورت می‌گیرد بازگشت تحریم‌های ایران است مگر اینکه در طول یکماه دوباره در شورای امنیت قطعنامه دیگری شکل بگیرد. حتی برخلاف خوشبینی برخی از مسئولان ایرانی معتقد روس‌ها در سر دیگر از طیف سوءاستفاده روسی از منافع ایران است و حتی باید این موضوع را هم مدنظر قرار داد. مگر اینکه ایران سازوکار دیگری را ببیند و آن اینکه در شرایطی که الان آمریکا و سه کشور اروپایی عملاً اولیانوف را در حاشیه گذاشته و متأسفانه باز هم ایران هست که نقش روس‌ها را زنده نگه داشته، الآن که متن آماده توافق است، ایرانیان می‌توانند همه دیگر اعضا و منافع آنها را محدود کنند و توافق بین ایران و آمریکا امضا شود. به نظر می‌رسد استادگی روس‌ها بر خواسته‌های ناحقشان فقط به ضرر ایران تمام می‌شود و ایرانی‌ها حق دارند همه طرف‌هایی که تا حالا وقفه ایجاد کردند از جمله روس‌ها را هم کنار بگذارند و برجام بین ایران و آمریکا امضا شود. در موقع فقط تنها بحثی که می‌ماند در فرآند اجراست. امکان جایگزینی شرکت‌های روسی با شرکت‌های دیگر فراهم است کمابینکه در زمان برجام هم شرکت‌های مختلف از چین و آمریکا تا بریتانیا با ایران قرار شد که همکاری‌هایی را کنسرسیومی صورت دهند. یعنی می‌توان به جای روسیه یک کنسرسیومی را مشخص کرد که جایگاه روس‌ها را در حوزه فنی به‌دست آورد و بیش از این منافع ایران قربانی روس‌ها نشود. هرگونه وقفه فقط به ضرر ایران است چون الآن که فصل زمستان در حال سپری شدن است و به بهار و تابستان نزدیک می‌شویم، حتماً ایران دیگر فرصت‌های کمتری را برای احیای بازار انرژی خواهد داشت و سال بودجه تحریمی دیگری را دوباره دنبال می‌کنند و متأسفم برای آن دسته از مسئولان کشور که هنوز به دنبال تظلمیر نقش روسیه هستند و با طرح اینکه آمریکایی‌ها کار شکنی می‌کنند، سعی می‌کنند نقش روس‌ها را در اقدامات ضد منافع ملی کشور لا پوشانی کنند. انتظاری که از مسئولان وجود دارد این است که اگر آمریکا عامل برهم‌زدن توافق یا وقفه در توافق است، شروط جدید آمریکا را با اعلام مذاکره برای مردم اعلام کنند. در غیر اینصورت اگر روس‌ها دارند موضوع برجام را به اوکراین ربط می‌دهند، معتقدم سوزاندن منافع ملی ایران به پای جاه‌طلبی پوتین به ظلم تاریخی به ملت ایران است که بیش از اینکه روس‌ها در آن مقصر باشند، مسئولان سیاست خارجی کشور ما در آن مقصر هستند. وقت آن است که ایران به واقع‌گرایی روی بیاورد قبل از آنکه بیش از این منافع ایران به پای پوتین روس‌ها سوزانده شود.